

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

7 päivänä heinäkuuta 2022 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Asiakirjojen tiedoksianto – Asetus (EY) N:o 1393/2007 – 8 artiklan 1 kohta – Viikon määräaika asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytymistä koskevan oikeuden käyttämiseksi – Jäsenvaltiossa annettu täytäntöönpanomääräys, joka on annettu tiedoksi toisessa jäsenvaltiossa ainoastaan ensiksi mainitun jäsenvaltion kielellä – Ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa säädetään kahdeksan päivän määräajasta tämän määräyksen vastustamiselle – Vastustamiselle asetettu määräaika, joka alkaa kulua samasta ajankohdasta kuin määräaika, jonka kuluessa oikeutta kieltäytyä asiakirjan vastaanottamisesta on käytettävä – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artikla – Oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin

Asiassa C-7/21,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Bezirksgericht Bleiburg (Bleiburgin piirioikeus, Itävalta) on esittänyt 6.11.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 8.1.2021, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

LKW WALTER Internationale Transportorganisation AG

vastaan

CB,

DF ja

GH,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Lycourgos sekä tuomarit S. Rodin, J.-C. Bonichot, L. S. Rossi ja O. Spineanu-Matei (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: P. Pikamäe,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

- LKW WALTER Internationale Transportorganisation AG, CB, DF ja GH, edustajinaan M. Erman, R. Grilc, S. Grilc, J. J. Janezic, M. Ranc, G. Schmidt, M. Škof ja R. Vouk, Rechtsanwältin,
- Slovenian hallitus, asiamiehenään A. Vran,
- Euroopan komissio, asiamiehinään H. Krämer ja S. Noë,

kuultuaan julkisasiamiehen 10.3.2022 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 18 artiklan ensimmäisen kohdan, oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa ('asiakirjojen tiedoksianto') ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 kumoamisesta 13.11.2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007 (EUVL 2007, L 324, s. 79) 8 artiklan ja tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1) 36 ja 39 artiklan, kun niitä luetaan yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan ja SEU 4 artiklan 3 kohdan kanssa, tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat yhtäältä LKW Walter Internationale Transportorganisation AG ja toisaalta CB, DF ja GH ja jossa on kyse vahingonkorvausvaatimuksesta, joka perustuu vastaajien vastuuseen asianajajina siitä, ettei Slovenian tuomioistuimen antamaa täytäntöönpanomääräystä ole vastustettu asetetussa määräajassa.

Unionin oikeus

- 3 Asetuksen N:o 1393/2007 johdanto-osan 2, 10 ja 12 perustelukappaleessa todettiin seuraavaa:
 - ”(2) Sisämarkkinoiden moitteeton toiminta edellyttää siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa jäsenvaltioiden välillä lähetettävien oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannon parantamista ja nopeuttamista.
 -
 - (10) Asetuksen tehokkuuden varmistamiseksi mahdollisuus kieltäytyä asiakirjojen tiedoksiannosta olisi rajoitettava poikkeuksellisiin tilanteisiin.
 -
 - (12) Vastaanottavan viranomaisen olisi ilmoitettava vastaanottajalle kirjallisesti vakiolomaketta käyttäen, että tämä voi kieltäytyä vastaanottamasta tiedoksiannettavaa asiakirjaa joko tiedoksiannon yhteydessä tai palauttamalla asiakirjan vastaanottavalle viranomaiselle viikon kuluessa, jos siinä ei ole käytetty vastaanottajan ymmärtämää kieltä tai

tiedoksiantopaikan virallista kieltä tai yhtä niistä. Tätä säännöstä olisi sovellettava myös myöhempiin tiedoksiantoihin vastaanottajan käytettyä kieltäytymisoikeuttaan. Näitä kieltäytymistä koskevia säännöksiä olisi sovellettava myös diplomaattisten edustajien tai konsuliviranomaisten toteuttamiin tiedoksiantoihin, postitse tapahtuviin tiedoksiantoihin ja suoriin tiedoksiantoihin. Olisi säädettävä, että asiakirjan, jota on kieltäydytty vastaanottamasta, tiedoksianto voidaan oikaista toimittamalla vastaanottajalle asiakirjan käännös.”

4 Tämän asetuksen 5 artiklassa, jonka otsikko on ”Asiakirjojen kääntäminen”, säädettiin seuraavaa:

”1. Lähettävän viranomaisen, jolle hakija antaa asiakirjan lähettämistä varten, on selostettava hakijalle, että vastaanottaja voi kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa, jollei se ole jollakin 8 artiklassa tarkoitetuista kielistä.

2. Hakija vastaa kaikista ennen asiakirjan lähettämistä aiheutuvista kääntämiskustannuksista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen myöhempää päätöstä velvollisuudesta vastata tällaisista kustannuksista.”

5 Kyseisen asetuksen II luvun 1 jaksoon kuuluvassa 8 artiklassa, jonka otsikko oli ”Asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytyminen”, säädettiin seuraavaa:

”1. Vastaanottavan viranomaisen on ilmoitettava vastaanottajalle liitteessä II olevaa vakiolomaketta käyttäen, että tämä voi kieltäytyä vastaanottamasta tiedoksiannettavaa asiakirjaa tiedoksiannon yhteydessä tai palauttamalla asiakirjan vastaanottavalle viranomaiselle viikon kuluessa, jollei se ole joko laadittu jollakin seuraavista kielistä tai jollei mukana ole käännöstä jollekin seuraavista kielistä:

a) kieli, jota vastaanottaja ymmärtää; tai

b) vastaanottavan jäsenvaltion virallinen kieli tai, jos jäsenvaltiossa on useita virallisia kieliä, sen paikkakunnan virallinen kieli tai jokin sen paikkakunnan virallisista kielistä, missä tiedoksianto tapahtuu.

2. Kun vastaanottava viranomainen saa tiedon siitä, että vastaanottaja kieltäytyy vastaanottamasta asiakirjaa 1 kohdan nojalla, sen on ilmoitettava siitä välittömästi lähettävälle viranomaiselle – – sekä palautettava pyyntö ja asiakirjat, joista pyydetään käännöstä.

3. Jos vastaanottaja on kieltäytynyt vastaanottamasta asiakirjaa 1 kohdan mukaisesti, asiakirjan tiedoksianto voidaan oikaista toimittamalla vastaanottajalle tämän asetuksen säännösten mukaisesti asiakirja ja sen käännös jollekin 1 kohdassa tarkoitetuista kielistä. Siinä tapauksessa asiakirjan tiedoksiantopäivä on päivä, jona asiakirja ja sen käännös toimitetaan tiedoksi vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti. Jos asiakirja on kuitenkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti annettava tiedoksi tietyn ajan kuluessa, määräytyy hakijaan nähden noudatettava tiedoksiantopäivä 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti määritettävän alkuperäisen asiakirjan tiedoksiantopäivän mukaan.

4. Edellä olevia 1, 2 ja 3 kohtaa sovelletaan myös 2 jaksossa säädettyihin oikeudenkäyntiasiakirjojen lähetys- ja tiedoksiantotapoihin.

5. Edellä 1 kohtaa sovellettaessa, kun tiedoksianto suoritetaan – – 14 artiklan mukaisesti, tiedoksiannon suorittavan viranomaisen tai henkilön on ilmoitettava vastaanottajalle, että tämä voi kieltäytyä ottamasta vastaan asiakirjaa ja että tällaiset asiakirjat on lähetettävä – – kyseiselle viranomaiselle tai henkilölle.”

- 6 Saman asetuksen II luvun 2 jaksoon kuuluvassa 14 artiklassa, jonka otsikko on ”Postitiedoksiannot”, säädettiin seuraavaa:

”Jäsenvaltio saa toimittaa oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiantoja lähettämällä ne toisessa jäsenvaltiossa asuville henkilöille suoraan postitse kirjattuna kirjeenä vastaanottotodistusta tai vastaavaa käyttäen.”

- 7 Asetuksen N:o 1393/2007 liitteessä II olleeseen vakiolomakkeeseen, jonka otsikko oli ”Ilmoitus vastaanottajalle oikeudesta kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa”, sisältyi seuraava asiakirjan vastaanottajalle tarkoitettu maininta:

”Voitte kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa, jollei se ole kirjoitettu jollakin kielellä, jota ymmärrätte, tai tiedoksiantopaikan virallisella kielellä tai yhdellä niistä, tai jollei mukana ole käännöstä jollekin näistä kielistä.

Jos haluatte käyttää tätä oikeuttanne, teidän on kieltäydyttävä vastaanottamasta asiakirjaa tiedoksiannon yhteydessä ilmoittamalla tästä suoraan asiakirjan toimittavalle henkilölle tai palautettava asiakirja viikon kuluessa jäljempänä olevaan osoitteeseen todeten, että kieltäydytte vastaanottamisesta.”

- 8 Tähän vakiolomakkeeseen sisältyi lisäksi osa, jonka otsikko oli ”vastaanottajan ilmoitus” ja joka vastaanottajaa pyydetään allekirjoittamaan ja täyttämään rastittamalla kunkin ymmärtämänsä unionin virallisen kielen tai virallisten kielten osalta sitä vastaava ruutu tai niitä vastaavat ruudut siinä tapauksessa, että tämä kieltäytyy asiakirjan vastaanottamisesta. Tämän osan sanmuoto oli seuraava:

”Kieltäydyn vastaanottamasta oheista asiakirjaa, koska sitä ei ole kirjoitettu ymmärtämälläni kielellä eikä tiedoksiantopaikan virallisella kielellä tai yhdellä niistä eikä mukana ole käännöstä jollekin näistä kielistä.

Ymmärrän seuraavaa kieltä tai seuraavia kieliä:

– –”

- 9 Asetus N:o 1393/2007 on kumottu oikeudenkäynti- ja muiden kuin oikeudenkäyntiin liittyvien asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (asiakirjojen tiedoksianto) 25.11.2020 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2020/1784 (EUVL 2020, L 405, s. 40), jota sovelletaan 1.7.2022 alkaen. Kun otetaan huomioon pääasian taustalla olevien tosiseikkojen tapahtuma-aika, ennakkoratkaisupyyntö on kuitenkin tutkittava asetuksen N:o 1393/2007 kannalta.

Kansallinen lainsäädäntö

Itävallan oikeus

- 10 Siviililain (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch, jäljempänä ABGB) 1295 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Jokaisella on oikeus vaatia vahingon aiheuttajaa korvaamaan vahinko, jonka tämä on aiheuttanut hänelle tuottamuksellisesti; vahinkoa voidaan aiheuttaa sopimusvelvoitteen noudattamatta jättämisellä tai sopimukseen liittymättömällä tavalla.”

- 11 ABGB:n 1299 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Se, joka julkisesti harjoittaa virkaa, taitoa, elinkeinoa tai käsityötä taikka joka vapaaehtoisesti ottaa hoitaakseen liikkeen, jonka hoitaminen edellyttää omia taitoja tai epätavallista ahkeruutta, ilmaiseksi näin, että hänellä on riittävä ahkeruus ja vaadittavat epätavalliset tiedot; hänen on näin ollen vastattava viimeksi mainittujen puuttumisesta. Jos se, joka uskoi liikkeen tälle henkilölle, kuitenkin tiesi tämän henkilön kokemattomuudesta taikka hän olisi voinut tavanomaista huolellisuutta noudattaen siitä tietää, myös hän on vastuussa huolimattomuutensa perusteella.”

- 12 ABGB:n 1300 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Asiantuntija on vastuussa myös silloin, kun hän erehdyksessä ja korvausta vastaan esittää vahingollisen neuvon taitojensa tai tieteensä alalla. Muussa kuin tässä tapauksessa neuvonantaja on vastuussa vain vahingoista, jotka hän on tietoisesti aiheuttanut toiselle neuvon antamalla.”

Slovenian oikeus

- 13 Täytäntöönpanomenettelyistä annetun lain (Zakon o izvršbi in zavarovanju; Uradni list RS, nro 3/07), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (jäljempänä ZIZ), 9 §:n otsikko on ”Oikeussuojakeinot ja ylempien tuomioistuinten alueellinen toimivalta täytäntöönpanoasiassa todistusvoimaisen asiakirjan perusteella”. Tämän pykälän sanamuoto on seuraava:

”Ensimmäisessä oikeusasteessa annettuun määräykseen voidaan hakea muutosta, ellei laissa toisin säädetä.

Velallinen voi hakea väitteellä muutosta täytäntöönpanomääräykseen, jolla täytäntöönpanohakemus on hyväksytty.

Muutosta on haettava ja väite on esitettävä kahdeksan päivän kuluessa siitä, kun ensimmäisen asteen tuomioistuimen määräys on annettu tiedoksi, ellei laissa toisin säädetä.

Jos muutoksenhaku on tehty määräajassa ja se on sallittu, se annetaan vastapuolelle tiedoksi vastauksen antamista varten, jos viimeksi mainittu on saanut tiedokseen myös sen ensimmäisen asteen tuomioistuimen määräyksen, johon muutosta haetaan.

Väitteestä annettuun ratkaisuun voi hakea muutosta.

Muutoksenhaulla ja väitteellä ei ole lykkäävää vaikutusta, paitsi jos laissa toisin säädetään.

Muutoksenhausta annettu ratkaisu on lopullinen.

– –”

- 14 ZIZ:n 53 §:ssä, jonka otsikko on ”Väite velallisen ainoana oikeussuojakeinona”, säädetään seuraavaa:

”Velallinen voi vastustaa täytäntöönpanohakemuksen perusteella annettua täytäntöönpanomääräystä, jollei hän riitautta yksinomaan oikeudenkäyntikuluja koskevaa päätöstä.

Väite on perusteltava. Väitteessä velallisen on mainittava seikat, joihin väite perustuu, ja esitettävä niistä näyttöä; muussa tapauksessa velallisen katsotaan jättäneen väitteensä perustelematta.”

- 15 ZIZ:n 61 §:ssä, jonka otsikko on ”Todistusvoimaisen asiakirjan perusteella annetun määräyksen vastustaminen”, säädetään seuraavaa:

”Todistusvoimaisen asiakirjan perusteella annetusta täytäntöönpanomääräyksestä tehtyyn väitteeseen sovelletaan tämän lain 53 ja 54 §:n säännöksiä – –

Jos edellisessä momentissa tarkoitettulla väitteellä pyritään riitauttamaan se täytäntöönpanomääräyksen osa, jossa velallinen veloitetaan maksamaan saatava, väitettä pidetään tältä osin perusteltuna, jos velallinen esittää tosiseikat, joihin väite perustuu, ja toimittaa todisteita väitteessä esittämiensä tosiseikkojen toteen näyttämiseksi.

– –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 16 Pääasian kantaja on Itävallan kaupparekisteriin merkitty yhtiö, joka toimii kansainvälisen tavaraliikenteen alalla.
- 17 Okrajno sodišče v Ljubljani (Ljubljanan piirioikeus, Slovenia) antoi 30.10.2019 pääasian kantajalle tiedoksi postitse Transport Gaj d.o.o:n hakemuksesta annetun täytäntöönpanomääräyksen, jolla määrättiin ulosmittaamaan pääasian kantajalla eri slovenialaisilta yhtiöiltä olevat 25 saatavaa 17 610 euron suuruisen summan perimiseksi (jäljempänä kyseessä oleva määräys). Määräys oli annettu pääasian kantajan poissa ollessa todistusvoimaisten asiakirjojen eli laskujen perusteella pääasian kantajan huomautuksia saamatta.
- 18 Tämä määräys saapui pääasian kantajan oikeudelliseen yksikköön sen sisäpostin välityksellä vasta 4.11.2019. Sen jälkeen, kun pääasian kantaja ja pääasian vastaajat, jotka ovat osakkaita asianajotoimistossa, jonka kotipaikka on Klagenfurt (Itävalta), olivat 5.11.2019 vaihtaneet tietoja kyseessä olevan määräyksen luonteesta ja vaikutuksista, pääasian kantaja pyysi pääasian vastaajia vastustamaan kyseistä määräystä. Pääasian kantajan pääasian vastaajille toimittamien asiakirjojen joukossa oli valokopio kirjekuoresta, josta ilmeni, että pääasian kantaja oli tosiasiallisesti vastaanottanut kyseisen määräyksen 30.10.2019.
- 19 Pääasian vastaajat esittivät 11.11.2019 Okrajno sodišče v Ljubljanelle perustellun väitteensä kyseessä olevasta määräyksestä. He suorittivat myös tämän tuomioistuimen vaatiman 55 euron oikeudenkäyntimaksun.
- 20 Kyseinen tuomioistuin hylkäsi 10.12.2019 tekemällään päätöksellä väitteen liian myöhään tehtynä, koska se oli esitetty yli kahdeksan päivän kuluttua kyseessä olevan määräyksen tiedoksiantamisesta.

- 21 Pääasian vastaajat valittivat pääasian kantajan puolesta tästä päätöksestä Višje sodišče v Mariboruun (Mariborin ylioikeus, Slovenia). Valituksensa tueksi he vetosivat muun muassa siihen, että vastustamiselle asetettu kahdeksan päivän määräaika oli perustuslain vastainen, koska näin lyhyt määräaika ei ollut unionin oikeuden mukainen. He väittivät myös, ettei kyseessä olevaa määräystä ollut annettu tiedoksi asetuksen N:o 1393/2007 mukaisesti erityisesti siksi, että se ei ollut tämän asetuksen 8 artiklan mukainen ja että tiedoksiantoa ei ollut suoritettu kyseisen asetuksen 2 artiklassa tarkoitetun vastaanottavan viranomaisen välityksellä.
- 22 Koska Višje sodišče v Mariboru hylkäsi pääasian vastaajien tekemän valituksen, kyseessä olevasta määräyksestä tuli lainvoimainen ja täytäntöönpanokelpoinen. Pääasian kantaja maksoi tämän määräyksen perusteella koko siinä tarkoitetun summan.
- 23 Pääasian kantaja nosti näiden menettelyjen jälkeen ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa Bezirksgericht Bleiburgissa (Bleiburgin piirioikeus, Itävalta) vahingonkorvauskanteen pääasian vastaajia vastaan sen vuoksi, että Slovenian tuomioistuimet olivat hylänneet kyseessä olevasta määräyksestä tehdyn väitteen liian myöhään esitettynä, ja vaati tällä perusteella, että heidät on velvoitettava maksamaan 22 168,09 euron summa, joka vastaa kyseessä olevan määräyksen perusteella maksettua rahamäärää korkoineen ja oikeudenkäyntikuluineen.
- 24 Tämä tuomioistuin antoi 10.7.2020 pääasian vastaajia vastaan maksamismääräyksen korvattavaksi vaaditusta määrästä.
- 25 Vastaajat vastustivat tätä maksamismääräystä kyseisessä tuomioistuimessa ja väittivät lähinnä, että ZIZ:ssa kyseessä olevan määräyksen kaltaisen asiakirjan vastustamiselle asetettu kahdeksan päivän määräaika ei ole asetuksen N:o 1215/2012 36 ja 39 artiklan, asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan ja 19 artiklan 4 kohdan eikä myöskään SEUT 18 artiklan ensimmäisen kohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan mukainen ja että jos Slovenian tuomioistuimet olisivat soveltaneet näitä säännöksiä ja määräyksiä asianmukaisesti, kyseessä olevasta määräyksestä tehtyä väitettä ei olisi voitu hylätä liian myöhään esitettynä.
- 26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa olevansa velvollinen tutkimaan sille esitetyn väitteen yhteydessä, ovatko pääasian vastaajien ABGB:n 1295 §:n ja sitä seuraavien pykälien mukaiset vastuun syntymisen edellytykset täyttyneet, ja erityisesti, johtuuko vahinko, johon pääasian kantaja vetoaa, vastaajien syyksi luettavasta virheellisestä menettelystä. Tämän tuomioistuimen mukaan pääasian vastaajien esittämät perustelut huomioon ottaen tällainen tutkiminen edellyttää yhtäältä asetuksen N:o 1393/2007 tiettyjen säännösten tulkintaa, koska pääasia koskee oikeudenkäyntiasiakirjan tiedoksiantoa, ja toisaalta asetuksen N:o 1215/2012 tulkintaa, koska kysymys, joka koskee edellytystä asiakirjan, jolla asia saatetaan vireille tuomioistuimessa, tiedoksiantamisesta hyvissä ajoin, on myös keskeinen.
- 27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin arvioi, että ZIZ:ssa säädetty kahdeksan päivän määräaika vastustaa sellaisessa summaarisessa menettelyssä annettua täytäntöönpanomääräystä, joka on pantu sähköisesti vireille pelkästään hakijan väitteiden perusteella, joiden mukaan todistusvoimainen asiakirja, esimerkiksi lasku, on olemassa, ja ilman, että hakemuksessa tukeudutaan lainvoimaiseen ja täytäntöönpanokelpoiseen ratkaisuun, voisi aiheuttaa riskin siitä, ettei vastapuoli pysty tekemään perusteltua väitettä tällaisesta määräyksestä ajoissa. Näkemyksensä tueksi kyseinen tuomioistuin viittaa 13.9.2018 annettuun tuomioon Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711) johtaneeseen asiaan; siinä unionin tuomioistuin katsoi, ettei

- 14 päivän määräaika ollut yhteensopiva tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden kanssa, koska se aiheutti huomattavan riskin siitä, ettei kuluttaja voi tässä määräajassa vastustaa maksamismääräystä.
- 28 Vaikka – toisin kuin kyseiseen tuomioon johtaneessa asiassa, jossa kyse oli menettelystä, jossa vastakkain olivat yritys ja kuluttaja ja joka koski vekselin perusteella annettua maksamismääräystä – nyt käsiteltävässä asiassa vastakkain ovat kaksi yritystä, on kuitenkin niin, että unionin tuomioistuimen kyseisessä tuomiossa huomioon ottama määräajan ylittymisen riski on sitäkin suurempi silloin, kun vastaaja on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon, kuten nyt käsiteltävässä asiassa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo näin ollen, että ZIZ:ssa säädetty kahdeksan päivän määräaika voi osoittautua asetuksen N:o 1215/2012 36 ja 39 artiklan, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, vastaiseksi.
- 29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan tulkinnan osalta selvittämään, milloin ZIZ:ssa säädetty kahdeksan päivän määräaika muulla kielellä kuin sillä, jota vastaanottajan oletetaan ymmärtävän, tiedoksi annetun asiakirjan vastustamiselle alkaa; nyt käsiteltävässä asiassa tilanne on ollut tämä. Se katsoo tässä yhteydessä, että sen osoittamiseksi, onko muutoksenhakuoikeutta käytetty tiedoksi annettavan asiakirjan antaneeseen viranomaiseen sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä asetetussa määräajassa, on odotettava kyseisen asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytymistä koskevan oikeuden käyttämiseksi asetetun yhden viikon määräajan päättymistä.
- 30 Tämä tuomioistuin epäilee myös sitä, onko ZIZ:n säännöksissä täytäntöönpanomääräyksen vastustamiselle asetettu määräaika SEUT 18 artiklan mukainen, koska tällainen lainsäädäntö vaikuttaa enemmän muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin vastapuoliin, koska nämä joutuvat ryhtymään lisätoimenpiteisiin tiedoksi annettujen asiakirjojen kääntämiseksi.
- 31 Tässä tilanteessa Bezirksgericht Bleiburg päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Onko [asetuksen N:o 1215/2012] 36 ja 39 artiklaa, luettuina yhdessä [perusoikeuskirjan] 47 artiklan sekä tehokkuus- ja vastaavuusperiaatteen (SEU 4 artiklan 3 kohdassa määrätty vilpittömän yhteistyön periaate) kanssa, tulkittava siten, että ne ovat esteenä jäsenvaltion säännöstölle, jonka mukaan ainoana oikeussuojakeinona sellaisen täytäntöönpanopäätöksen osalta, jonka tuomioistuin antaa ilman edeltävää kontradiktorista menettelyä ja ilman täytäntöönpanoperustetta pelkästään täytäntöönpanon hakijan väitteiden perusteella, on väite, joka on esitettävä kahdeksan päivän kuluessa kyseisen jäsenvaltion kielellä, ja näin on, vaikka täytäntöönpanopäätös on annettu tiedoksi toisessa jäsenvaltiossa kielellä, jota vastaanottaja ei ymmärrä, ja väite hylätään, koska se on esitetty myöhässä, kun se esitetään 12 päivän kuluessa?
- 2) Onko [asetuksen N:o 1393/2007] 8 artiklaa, luettuna yhdessä tehokkuus- ja vastaavuusperiaatteen kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle toimenpiteelle, jonka mukaan on niin, että kun liitteessä II oleva vakiolomake, jolla vastaanottajalle ilmoitetaan hänen oikeudestaan kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa viikon kuluessa, annetaan tiedoksi, samalla alkaa kulua myös määräaika, jonka kuluessa on käytettävä samanaikaisesti tiedoksi annetun täytäntöönpanopäätöksen osalta säädettyä oikeussuojakeinoja, johon sovelletaan kahdeksan päivän määräaika?

- 3) Onko [SEUT] 18 artiklan ensimmäistä kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä sellaiselle jäsenvaltion säännöstölle, jonka mukaan täytäntöönpanopäätöksen osalta on säädetty oikeussuojakeinoksi väite, joka on esitettävä perusteluineen kahdeksan päivän kuluessa, ja tätä määräaika sovelletaan myös silloin, kun täytäntöönpanopäätöksen vastaanottajan kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa ja kun täytäntöönpanopäätöstä ei ole laadittu sen jäsenvaltion virallisella kielellä, jossa täytäntöönpanopäätös annetaan tiedoksi, eikä kielellä, jota kyseisen päätöksen vastaanottaja ymmärtää?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Toinen kysymys

- 32 Toisella kysymyksellään, joka on tutkittava ensimmäiseksi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan 1 kohtaa, kun sitä luetaan yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä tiedoksi annettavan asiakirjan antaneeseen viranomaiseen sovellettavalle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan tässä 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu yhden viikon määräaika, jonka kuluessa tällaisen asiakirjan vastaanottaja voi kyseisessä säännöksessä säädettyjen syiden perusteella kieltäytyä ottamasta sitä vastaan, alkaa kulua samasta ajankohdasta lähtien kuin määräaika oikeussuojakeinojen käyttämiseksi kyseistä asiakirjaa vastaan tässä jäsenvaltiossa.
- 33 Aluksi on palautettava mieleen unionin oikeuden säännöksen tulkinnan osalta se, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeussäännön tulkitsemisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys, johon se kuuluu, sekä toimella, jonka osa se on, tavoiteltavat päämäärät (tuomio 10.6.2021, KRONE – Verlag, C-65/20, EU:C:2021:471, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 34 Kuten asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan 1 kohdan sanamuodosta ilmenee, tässä säännöksessä säädetään tiedoksi annettavan asiakirjan vastaanottajan mahdollisuudesta kieltäytyä ottamasta vastaan asiakirjaa, jollei sitä ole laadittu joko vastaanottajan ymmärtämällä kielellä tai vastaanottavan jäsenvaltion virallisella kielellä tai tarvittaessa jollakin tiedoksiantopaikkakunnan virallisella kielellä, jota hänen oletetaan hallitsevan, tai jollei mukana ole käännöstä jollekin näistä kielistä.
- 35 Tämä mahdollisuus kieltäytyä vastaanottamasta tiedoksi annettavaa asiakirjaa on asiakirjan vastaanottajalle kuuluva oikeus (tuomio 6.9.2018, Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Vastaanottaja voi käyttää tätä oikeutta joko tämän asiakirjan tiedoksi antamisen yhteydessä tai viikon kuluessa, kunhan hän palauttaa kyseisen asiakirjan tämän määräajan kuluessa.
- 36 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että oikeudella kieltäytyä ottamasta vastaan tiedoksi annettavaa asiakirjaa voidaan suojata kyseisen asiakirjan vastaanottajan puolustautumisoikeuksia oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin, josta määrätään perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa, vaatimuksia noudattaen. Vaikka asetuksen N:o 1393/2007 tarkoituksena on ennen kaikkea oikeudenkäyntien tehokkuuden ja nopeuden parantaminen ja hyvän oikeudenkäytön turvaaminen, näihin tavoitteisiin ei saada pyrkiä heikentämällä jollain tavoin kyseessä olevien asiakirjojen vastaanottajien puolustautumisoikeuksia (ks. vastaavasti tuomio 6.9.2018, Catlin Europe (C-21/17, EU:C:2018:675, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 37 Tässä yhteydessä on lisäksi todettava, että tiedoksi annettavan asiakirjan vastaanottajan oikeus kieltäytyä ottamasta vastaan asiakirjaa vastaa hakijan tietoista päätöstä olla kääntämättä tätä asiakirjaa etukäteen.
- 38 Asetuksen N:o 1393/2007 5 artiklan 1 kohdan mukaan lähettävän viranomaisen on kiinnitettävä hakijan huomio siihen, että vastaanottaja voi kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa, jollei sitä ole laadittu jollakin asetuksen 8 artiklassa tarkoitetuista kielistä. Hakijan tehtävänä on kuitenkin ratkaista, onko kyseessä oleva asiakirja syytä käännettävä, ja hänen on lisäksi vastattava käännöskustannuksista asetuksen 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti (tuomio 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, 35 kohta).
- 39 Näin ollen on huolehdittava siitä, että sellaisen tiedoksi annettavan asiakirjan, joka on laadittu muulla kuin sellaisella kielellä, jota vastaanottajan oletetaan ymmärtävän, vastaanottaja kykenee tosiasiallisesti käyttämään oikeuttaan kieltäytyä asiakirjan vastaanottamisesta; tämä oikeus on osa hänen perusoikeuttaan tehokkaaseen oikeussuojaan, kuten tämän tuomion 36 kohdasta ilmenee.
- 40 Asetuksella N:o 1393/2007 käyttöön otetun järjestelmän mukaisen asiakirjan tiedoksiantamisen yhteydessä vastaanottajalle tältä osin annettavista tiedoista on muistutettava, että tähän asetukseen ei sisälly lainkaan poikkeuksia sen liitteessä II olevan vakiolomakkeen käytöstä. Se, että kyseisen vakiolomakkeen käyttö on pakollista ja systemaattista, ei koske pelkästään asiakirjojen lähettämistä jäsenvaltioiden nimeämien lähettävien ja vastaanottavien viranomaisten kautta, vaan myös – kuten tämän asetuksen 8 artiklan 4 kohdan sanamuodosta nimenomaisesti seuraa – kyseisen asetuksen II luvun 2 jaksossa tarkoitettuja tiedoksiantotapoja, mukaan lukien sen 14 artiklassa tarkoitettu tiedoksiantotapa, jossa oikeudenkäyntiasiakirja on annettu tiedoksi postin välityksellä (ks. vastaavasti tuomio 2.3.2017, Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, 55, 59 ja 61 kohta ja määräys 5.5.2022, ING Luxembourg, C-346/21, ei julkaistu, EU:C:2022:368, 32 ja 35 kohta). Kuten asetuksen N:o 1393/2007 johdanto-osan 12 perustelukappaleesta ilmenee, kyseinen lomake on asiakirja, jolla vastaanottajalle ilmoitetaan hänen oikeudestaan kieltäytyä ottamasta vastaan tiedoksi annettavaa asiakirjaa.
- 41 Oikeuden kieltäytyä tiedoksi annettavan asiakirjan vastaanottamisesta tehokas vaikutus edellyttää yhtäältä, että vastaanottajalle on ilmoitettu tästä oikeudesta, ja toisaalta, että hänellä on käytettävissään koko yhden viikon määräaika sen arvioimiseksi, onko asiakirjan vastaanottaminen hyväksyttävä tai onko siitä kieltäydyttävä, ja – jos siitä kieltäydytään – sen palauttamiseksi.
- 42 Nyt käsiteltävässä asiassa määräaika kyseessä olevan määräyksen vastustamiselle oli ZIZ:n 9 §:n mukaisesti kahdeksan päivää asiakirjan tiedoksiantamisesta. Slovenian prosessilainsäädännön – jonka sisällön Slovenian hallitus on täsmentänyt vastauksissaan unionin tuomioistuimen sen kirjallisesti vastattaviksi esittämiin kysymyksiin – mukaisesti tätä määräaikaa ei ole laskettu asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna yhden viikon määräajan päättymisajankohdasta vaan siitä, kun kyseinen määräys annettiin tiedoksi pääasian kantajalle 30.10.2019, joten nämä kaksi määräaikaa olivat lähes kokonaan päällekkäiset. Näin ollen pääasian kantaja ei ole tosiasiallisesti voinut käyttää koko hänelle tässä asetuksessa annettua yhden viikon määräaikaa tutkiakseen, oliko kyseessä olevan oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottaminen hyväksyttävä vai oliko siitä kieltäydyttävä, koska hänen oli myös tarvittaessa vastustettava kyseistä oikeudenkäyntiasiakirjaa saman määräajan kuluessa siinä tapauksessa, että hän otti sen vastaan.

- 43 Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen lainsäädäntö johtaa lisäksi tosiasiasa siihen, että asetuksen N:o 1393/2007 soveltamisalaan kuuluvan asiakirjan vastaanottaja ei voi täysimääräisesti hyödyntää kansallisessa oikeudessa oikeussuojakeinon käytölle säädettyä määräaika, joka nyt käsiteltävässä asiassa on kahdeksan päivää kyseessä olevan oikeudenkäyntiasiakirjan vastustamiseksi. Tilanteissa, jotka kuuluvat perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistetun tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden piiriin, yksityisten on kuitenkin voitava hyödyntää jäsenvaltion kansallisessa oikeudessa säädettyjä määräaikoja kokonaisuudessaan voidakseen käyttää menettelyllisiä oikeuksia tiedoksi annetun asiakirjan osalta (ks. analogisesti tuomio 14.5.2020, Staatsanwaltschaft Offenburg, C-615/18, EU:C:2020:376, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 44 Lisäksi silloin, kun – kuten nyt käsiteltävässä asiassa – näiden määräaikojen alkamisajankohdat ovat samat ja kun asiakirjan, joka on laadittu kielellä, jota sen vastaanottajan ei voida olettaa ymmärtävän, vastaanottaja ei voi siis tosiasiallisesti hyödyntää koko tätä määräaika – riippumatta oikeussuojakeinon käyttämiselle tämän asiakirjan osalta asetetun määräajan, josta säädetään asiakirjan antaneeseen viranomaiseen sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä, kestosta –, tämä vastaanottaja on siten epäedullisemmassa asemassa niihin muihin vastaanottajiin verrattuna, jotka ymmärtävät kieltä, jolla niille osoitettu asiakirja on laadittu, ja joilla on siten tosiasiasa käytettävissään koko kyseinen määräaika oikeuksiinsa vetoamiseksi.
- 45 Asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan 1 kohdalla tavoiteltu päämäärä välttää syrjintä näiden kahden vastaanottajaryhmän välillä edellyttää sitä, että vastaanottajat, jotka ottavat vastaan asiakirjan muilla kuin tässä säännöksessä tarkoitetuilla kielillä, voivat käyttää oikeuttaan kieltäytyä vastaanottamasta kyseistä asiakirjaa ilman, että heille aiheutuu rajat ylittävän tilanteensa vuoksi menettelyllistä haittaa.
- 46 Tästä seuraa, että kun tiedoksi annettava asiakirjaa ei ole laadittu jollakin tässä säännöksessä tarkoitetuista kielistä tai käännetty sellaiselle kielelle, asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan 1 kohdassa säädetyn yhden viikon määräajan alkamisajankohta ei voi – sillä muutoin tämän säännöksen, kun sitä luetaan yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, tehokas vaikutus vaarantuisi – olla sama kuin sen määräajan alkamisajankohta, joka asiakirjan antaneeseen viranomaiseen sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä on asetettu oikeussuojakeinon käyttämiselle, sillä jälkimmäisen määräajan on lähtökohtaisesti alettava kuluu tämän 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun yhden viikon määräajan päättymisen jälkeen.
- 47 Tämä tulkinta on myös asetuksen N:o 1393/2007 päämäärän mukainen. Jos unionin oikeutta tulkittaisiin siten, ettei se ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan määräaika oikeussuojakeinon käyttämiselle tämän asetuksen 8 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvasta toimesta alkaa kuluu siitä ajankohdasta lähtien, jolloin alkaa tässä säännöksessä asetettu määräaika sen arvioimiseksi, onko kyseisen toimen vastaanottaminen hyväksyttävä vai onko siitä kieltäydyttävä, tästä voisi aiheutua riski siitä, että sen vastaanottajaa kannustettaisiin tämän tuomion 45 kohdassa mainitun haitan välttämiseksi valitsemaan vaihtoehdon kieltäytyä asiakirjan vastaanottamisesta.
- 48 Tällainen kannustin olisi vastoin kyseisen asetuksen tavoitetta, joka on – kuten muun muassa sen johdanto-osan toisesta perustelukappaleesta ilmenee – siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa lähetettävien oikeudenkäyntiasiakirjojen ja muiden asiakirjojen tiedoksiannon nopean toimittamisen edistäminen, sanotun kuitenkin rajoittamatta näiden asiakirjojen vastaanottajan puolustautumisoikeuksien kunnioittamista. Kuten saman asetuksen johdanto-osan

kymmenennessä perustelukappaleessa lisäksi korostetaan, asetuksen tehokkuuden varmistamiseksi mahdollisuus kieltäytyä asiakirjojen tiedoksiannosta olisi rajoitettava poikkeuksellisiin tilanteisiin.

- 49 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan 1 kohtaa, kun sitä luetaan yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että se on esteenä tiedoksi annettavan asiakirjan antaneeseen viranomaiseen sovellettavalle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan tässä 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu yhden viikon määräaika, jonka kuluessa tällaisen asiakirjan vastaanottaja voi kyseisessä säännöksessä säädettyjen syiden perusteella kieltäytyä ottamasta sitä vastaan, alkaa kulua samasta ajankohdasta kuin määräaika oikeussuojakeinojen käyttämiselle kyseistä asiakirjaa vastaan tässä jäsenvaltiossa.

Ensimmäinen ja kolmas kysymys

- 50 Toiseen kysymykseen annettu vastaus huomioon ottaen ensimmäiseen ja kolmanteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

- 51 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa ('asiakirjojen tiedoksianto') ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 kumoamisesta 13.11.2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007 8 artiklan 1 kohtaa, kun sitä luetaan yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa,

on tulkittava siten, että

se on esteenä tiedoksi annettavan asiakirjan antaneeseen viranomaiseen sovellettavalle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan tässä 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu yhden viikon määräaika, jonka kuluessa tällaisen asiakirjan vastaanottaja voi kyseisessä säännöksessä säädettyjen syiden perusteella kieltäytyä ottamasta sitä vastaan, alkaa kulua samasta ajankohdasta kuin määräaika oikeussuojakeinojen käyttämiselle kyseistä asiakirjaa vastaan tässä jäsenvaltiossa.

Allekirjoitukset